

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowisko Zarządu
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
sprawie
rządowego projektu ustawy
o Funduszu Dróg Samorządowych
druk sejmowy nr 2859

Zarząd Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej dokonał analizy wniesionego do Sejmu do Sejmu rządowego projektu ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych. Zarząd Związku z ubolewaniem stwierdza, iż Rada Ministrów na swoim posiedzeniu w dniu 18 września 2018 r. projekt ustawy rozpatrzyła i przyjęła, bez opinii strony samorządowej Komisji, po czym projekt 25 września 2018 r. wniesiono do Sejmu. Jest to postępowanie odbiegające od stanu prawnego określonego ustawą z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.

Co istotne: w dniu 17 września 2018 r. Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej i Środowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego dokonując oceny wniesionego do KWRiST projektu, wobec szeregu problemów wymagających stosownych wyjaśnień wniósł o zorganizowanie specjalnego spotkania celem omówienia zgłoszonych uwag, przed wydaniem opinii strony samorządowej o projekcie ustawy na posiedzeniu plenarnym KWRiST. Wniosek ten przez przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury został przyjęty.

Przebieg procesu legislacyjnego dotyczącego projektu ustawy z pominięciem przez rząd opinii strony samorządowej jest dla ZGWRP trudny do zaakceptowania, gdyż projekt ustawy uwzględnia w części postulaty Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej zgłaszane w licznych stanowiskach uchwalanych przez Zgromadzenia Ogólne Związku i Kongresy Gmin Wiejskich i przedkładanych Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczące zwiększenia nakładów kierowanych na budowę, przebudowę lub remonty dróg gminnych i powiatowych.

Zarząd Związku w procesie procedowania ustawy przez Sejm RP, zgłasza następujące uwagi i propozycje dotyczące sposobu i zasad wydatkowania środków Funduszu, które to uwagi przedłożył we wczesnej fazie rozpatrywania projektu przez stronę samorządową KWRiST:

1. W art.14 ust.2 – wprowadzić zapis: wysokość dofinansowania ustala wojewoda na podstawie wskaźnika G (określającego dochód podatkowy wyliczony na jednego mieszkańca gminy) danej jednostki samorządu terytorialnego.

2. W art. 22 ust.3 - skład komisji powoływanej do oceny wniosków uzupełnić o przedstawiciela strony samorządowej KWRiST.
3. W art. 24 ust. 1- brak kryteriów oceny punktowej składanych wniosków (nie przedstawiono także projektu stosownego rozporządzenia w tej sprawie). Kryteria nie powinny być ściśle niedookreślone. Wręcz przeciwnie, opowiadamy się za tym aby były one transparentne, czytelne i pozbawione elementów uznaniowości.
4. W art. 26 ust. 1- brak jakiegokolwiek uzasadnienia merytorycznego na podstawie którego Prezes Rady Ministrów może dokonać zmian w listach wybranych projektów, przedłożonych przez ministra właściwego do spraw transportu oraz na podstawie art.26 ust.2 dokonać podziału 5% rezerwy Funduszu. Prerogatywy przewidziane dla Prezesa Rady Ministrów znacznie wykraczają poza rozdysponowanie rezerwy.
5. Sposób gromadzenia wpływów Funduszu nie zakłada sytuacji ekstremalnych, kiedy np. przywołane spółki Skarbu Państwa nie osiągną planowanych zysków lub też zanotują straty netto prowadzonej działalności. Ustawa nie przewiduje zabezpieczeń w takich sytuacjach i nie określa inny sposób uzupełniania środków Funduszu. Może to mieć wpływ na faktyczne oddziaływanie Funduszu w procesie naprawy dróg lokalnych.
6. Brak zapisów proceduralnych odnoszących się do zasad wyboru, przyznania lub odmowy wsparcia projektów zgłaszanych przez JST i pozbawienie ich tym samym prawa do żądania wyjaśnień, a także system nieuwzględniający prawa do odwołania i rewizji podjętych decyzji przez organy administracji państwowej mają znamiona jednostronnej uznaniowości pozbawionej transparentności.
7. Projektodawca założył bardzo rozbudowany i biurokratyczny system oceny wniosków i procedur w zakresie przyznawania dofinansowania. Wieloszczeblowy i hierarchiczny proces, wymagający uzyskania akceptacji aż ze strony Prezesa Rady Ministrów, - zdaje się być zbyt zawiły i czasochłonny. Wygeneruje problemy organizacyjno-techniczne w samorządach celem zapewnienia finansowania, a także będzie miał wpływ na tempo i skuteczność faktycznej realizacji projektów objętych pomocą ze strony Funduszu Dróg Samorządowych.

Poznań, dnia 01.10.2018 r.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Marek Olszewski